

כ"ג טבת תשע"ט

31 דצמבר 2018

חוזר מס הכנסה מספר 21/2018 - רשות המסים

בנושא: הקלות בתחום המיסוי להשקעות בחברות ציבוריות הפועלות בתחום המחקר

והפיתוח

תוכן עניינים

1. **מבוא** 2
2. **גיוס הון בקרן לטכנולוגיה עלית**..... 2
3. **עידוד רישום למסחר בבורסה בישראל של חברות מחקר ופיתוח – הוראת שעה**..... 3
  - 3.1. **חברות מחקר ופיתוח זכאיות**..... 3
  - 3.2. **סעיף 92א הכרה בהפסד הון בשל השקעה בחברת מחקר ופיתוח**..... 4
  - 3.3. **יזמים בעלי שליטה - הקצאת מניות לעובדים בהתאם להוראות סעיף 102**..... 5

1. מבוא

תעשיית חברות ההזנק הנמצאות בשלב מחקר ופיתוח נדרשות לגיוס הון לצורך צמיחתן. הוועדה לקידום השקעות בחברות ציבוריות הפועלות בתחום המחקר והפיתוח¹ (להלן: "הוועדה") הוקמה מתוך מטרה לבחון ולהמליץ על אמצעים ומהלכים שונים אשר יש בהם כדי לעודד השקעה בחברות מחקר ופיתוח באמצעות הבורסה בישראל.

הוועדה פרסמה המלצות שונות אשר יש בהם כדי לעודד השקעות באמצעות הבורסה בישראל, בחברות הפועלות בתחום מחקר ופיתוח. בין ההמלצות נקבעו הקלות בתחום המיסוי.

המלצות הוועדה בתחום המיסוי יושמו בתיקון פקודת מס הכנסה (מספר 220 והוראות שעה), התשע"ו-2016 (להלן: "תיקון החוק") וכללו תיקונים שתכליתם הייתה עידוד גיוסי הון על ידי חברות מחקר ופיתוח באמצעות הבורסה בישראל, בתחומים שלהלן:

- א. הקלות לקופות גמל אשר ישקיעו 'בקרן לטכנולוגיה עילית' - ראה פירוט [בסעיף 2 להלן](#).
- ב. עידוד רישום למסחר בבורסה בישראל של חברות הפועלות בתחום המחקר ופיתוח – ראה פירוט [בסעיף 3 להלן](#).

2. גיוס הון בקרן לטכנולוגיה עלית

בכדי לגוון את מקורות ההון לתעשיית חברות ההזנק, המליצה הוועדה בין היתר לקדם הקמת קרנות הון סיכון נסחרות אשר תשקענה בתעשיית ההיי-טק הישראלית ("קרנות היי טק"). המלצה זו יושמה בתיקון לחוק השקעות משותפות בנאמנות והתקנות מכוחו אשר יאפשרו הקמת "קרן טכנולוגיה עלית".

קרן טכנולוגיה עילית תוסדר במתכונת של קרן נאמנות סגורה, אשר יחידותיה נרשמות למסחר בבורסה. על מנהל קרן טכנולוגיה עילית תחול חובה לרכוש עבור הקרן מניות של חברות ישראליות למחקר ופיתוח, גם חברות שאינן נסחרות בבורסה, בשיעור החזקה שנקבע בתקנות.

קרן לטכנולוגיה עילית מאפשרת למשקיעים מקרב הציבור להשקיע בקרן הון סיכון ולהיחשף לפיזור בהשקעות לשם הפחתת הסיכון וכן לקופות גמל המעדיפות להשקיע בנכסים נזילים. מאידך לקרן טכנולוגיה עילית ייתכן קושי בגיוס של סכומים גבוהים מן הציבור בעיקר במועד ההנפקה.

סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה (להלן: "הפקודה") קובע פטור ממס לגופים המנויים בו, ביניהם קופת גמל, בתנאים המפורטים בו. הפטור ממס מוגבל לכך שההכנסה לא הושגה מעסק שהוא בשליטת קופת הגמל. פסקה 3 להגדרה "שליטה" הקבועה בסעיף האמור,

¹ הדוח הסופי של הוועדה לקידום השקעות בחברות ציבוריות הפועלות בתחום המחקר והפיתוח פורסם ביום י"ח בסיוון התשע"ד (16 ביוני 2014)

קובעת כי יראו יכולת לכונן את פעילותו של חבר בני אדם (ומכאן כי תהיה זו שליטה) אם מתקיימת החזקה בשיעור העולה על 50% מאמצעי השליטה בחבר בני האדם. כדי להקל על הקמת קרנות טכנולוגיה עילית, תיקון החוק מאפשר הקלה בשיעור ההחזקה של אמצעי השליטה של קופות הגמל בקרנות טכנולוגיה עילית כך שהחזקת אחד או יותר מאמצעי השליטה בקרן בידי כמה קופות גמל, בשיעור שאינו עולה על 75% מאמצעי השליטה בקרן, לא תהווה שליטה ובלבד שהקרן לטכנולוגיה עילית היא קרן נאמנות פטורה כהגדרתה בסעיף 88.

3. עידוד רישום למסחר בבורסה בישראל של חברות מחקר ופיתוח – הוראת שעה

עידוד חברת מחקר ופיתוח להירשם למסחר בבורסה בישראל נעשה באמצעות חקיקת הוראת שעה.

הוראת השעה תחול על חברות מחקר ופיתוח אשר ירשמו למסחר בבורסה בישראל בתקופה שמיום 1.7.2016 ועד ליום 30.6.2019 (להלן: "התקופה הקובעת" או "תקופת הוראת השעה").

עידוד חברת מחקר ופיתוח להירשם למסחר בבורסה בישראל נעשה לשני גופים:

- א. לגבי המשקיעים – הוסף לפקודה סעיף 92א המכיר בהפסד הון בשל השקעה בחברת מחקר ופיתוח (ראה פירוט [בסעיף 3.2 להלן](#)).
- ב. לגבי בעלי השליטה היזמים – הוספה הוראת שעה להחלת סעיף 102 על בעלי שליטה בחברת מחקר ופיתוח (ראה פירוט [בסעיף 3.3 להלן](#)).

3.1 חברות מחקר ופיתוח זכאיות

מטרת החקיקה הינה עידוד רישום למסחר בבורסה בישראל של חברות מחקר ופיתוח גדולות יחסית, הנמצאות בשלבים מתקדמים של התפתחותן. לפיכך נקבע כי חברה אשר תהא זכאית לעידוד הינה חברה שהתאגדה בישראל והשליטה על עסקיה וניהולם מופעלים בישראל והתקיימו לגביה כל אלה (להלן: "חברת מחקר ופיתוח"):

- א. החברה הונפקה לראשונה לציבור בבורסה בישראל במהלך התקופה הקובעת;
- ב. החברה לא הונפקה למסחר בבורסה זרה טרם הנפקתה לראשונה בבורסה בישראל;

- ג. בעת ההנפקה לראשונה כאמור בפסקה א', החברה הוגדרה כחברת מחקר ופיתוח בהתאם לתקנון הבורסה², ולא נקבע כי היא אינה חברת מחקר ופיתוח עד מועד ההשקעה המזכה³;
- יודגש כי תנאי זה מתייחס להנפקה של חברת המחקר והפיתוח בבורסה בישראל ולא של חברה המחזיקה חברת מחקר ופיתוח.
- ד. שווי השוק של החברה הוא בין 200 מיליון שקלים חדשים למיליארד שקלים חדשים, או שווי אחר שקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת; "שווי השוק של החברה" - מספר המניות בהן המניות המונפק של החברה ערב ההנפקה הראשונה לציבור בתוספת מספר המניות המוצעות לציבור בתשקיף במסגרת ההנפקה הראשונה, כשהמספר הכולל של המניות כאמור מוכפל במחיר המזערי של המניה;
- "המחיר המזערי של המניה" - המחיר שנקבע למניה בתשקיף ההנפקה הראשונה, ואם המניה הוצעה במסגרת יחידת הנפקה - מחיר יחידת ההנפקה בתשקיף בניכוי ערכם של כתבי האופציה ואופציות הרכישה הכלולים בה כהגדרתם בתקנון הבורסה, בהתאם לנוסחאות החישוב כמשמעותן בהגדרה "מחיר אפקטיבי של מניה" בתקנון הבורסה.
- ה. בעד כל אחת משנות המס מיום הנפקת החברה כאמור בפסקה א' עד מועד ההשקעה המזכה הראשונה, התקבל אישור של הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית כי 70% לפחות מהוצאות החברה באותה שנה, הוצאו, במישרין או בעקיפין, בקשר למוצר המבוסס על מחקר ופיתוח שבוצעו בחברה.

3.2 סעיף 92א הכרה בהפסד הון בשל השקעה בחברת מחקר ופיתוח

ככלל המחיר המקורי המשולם ברכישת מניות מופחת לצורכי מס מהתמורה בגין המניות רק ביום מכירת המניות, לצורך קביעת גובה רווח ההון. במטרה לעודד משקיעים לרכוש מניות של חברות מחקר ופיתוח, אשר ירשמו למסחר בבורסה בישראל, נקבע בסעיף 92א כי סכום ההשקעה במניות אשר נרכשו במסגרת הנפקה לציבור של חברת מחקר ופיתוח, יוכר למשקיע כהפסד הון, בשנת המס שבה ביצע את ההשקעה או בשנות המס שלאחריה, עד תום שלוש שנות מס החל בשנת המס שבה שולמה ההשקעה במזומן לחברת מחקר ופיתוח (להלן: **"תקופת ההטבה"**). לגבי הפסד ההון יחולו ההוראות בסעיף 92.

² תקנון הבורסה מגדיר חברת מחקר ופיתוח במסגרת המדריך לחברות - רישום למסחר ניירות ערך, הנחיות על פי החלק השני לתקנון - פרק ו'

³ **השקעה מזכה** - השקעה במזומן בחברת מחקר ופיתוח בשנת מס כלשהי, אשר בשלה הוקצו למשקיע מניות באותה חברה, באותה שנה

קיצוז ההפסד בגין ההשקעה יותר בקיזוז בתקופת ההטבה. תקופת ההטבה המקסימלית בה יש אפשרות לקזז ההפסד בגין השקעה שנעשתה בתום תקופת הוראת השעה, תסתיים ב-30.6.2022.

סכום ההשקעה שיוכר כהפסד הון יהיה עד לגובה של 5 מיליון שקלים (להלן: "סכום ההשקעה המרבי") חדשים זאת בכפוף להתקיימות התנאים הבאים:

א. סכום ההשקעה שולם במסגרת הנפקה לציבור של החברה בבורסה בישראל במהלך התקופה הקובעת.

ב. ההשקעה בוצעה במזומן בחברת מחקר ופיתוח בשנת מס כלשהי, אשר בשלה הוקצו למשקיע מניות באותה חברה, באותה שנה (להלן: "השקעה מזכה")

ג. הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותות אינן בין המטרות העיקריות של ההשקעה.

בחישוב סכום ההשקעה המרבי יובאו בחשבון כלל ההשקעות המיטיבות⁴ שאותן משקיע השקיע במישרין בחברת המחקר והפיתוח, וכן השקעות כאמור שביצע קרובו. לעניין חישוב רווח הון במכירת מניות של חברת מחקר ופיתוח, בידי משקיע שסכום ההשקעה המזכה הוכר לו כהפסד לפי סעיף זה, יוקטן המחיר המקורי של המניות בסכום ההשקעה שהוכר כהפסד כאמור.

אישור הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית

אחד מתנאי ההטבה הוא כי הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית, אישרה בתום כל שנת מס במהלך התקופה הקובעת, כי 70% לפחות מהוצאות החברה באותה שנה, הוצאו, במישרין או בעקיפין, בקשר למוצר המבוסס על מחקר ופיתוח שבוצעו בחברה. מצאה הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית כי התנאי האמור לא מתקיים תהיה החברה חייבת במס על מלוא סכום ההשקעות המיטיבות שהושקעו בה, בשיעור הקבוע בסעיף 125ב(2) בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מהמועד שבו מצאה הרשות כי התנאי חדל להתקיים כאמור עד מועד התשלום בפועל. כל זאת כדי לקבוע תמריץ שלילי לחברות מחקר ופיתוח להפר את התנאים שנקבעו בתקנון הבורסה בדבר עיסוק במחקר ופיתוח.

3.3. יזמים בעלי שליטה - הקצאת מניות לעובדים בהתאם להוראות סעיף 102

הוראות סעיף 102 לפקודה מאפשרות שני מסלולי מיסוי מיוחדים בהקצאת מניות או אופציות למניות מחברה מעבידה לעובד, ובלבד שהעובד אינו בעל שליטה בה. בסעיף 102ב(3) לפקודה, נקבע אופן המיסוי במסלול רווח הון בין היתר בחברה אשר

⁴ השקעה מיטיבה הינה ההשקעה הזכאית להטבת מס בהתאם לסעיף 92א לפקודה.

הקצתה מניות או אופציה למניות טרם רישומה לבורסה. במסלול רווח ההון כאמור חלק שווי ההטבה בגובה ממוצע שווין של מניות החברה בתום שלושים ימי המסחר שלאחר הרישום למסחר בבורסה יחויבו כהכנסה לפי סעיף 2(1) או 2(2) לפקודה ויתרת שווי ההטבה תחויב כרווח הון בשיעור מס של 25% (חלק שווי ההטבה בגין עליית ערך המניה ממועד הרישום בבורסה עד מועד המימוש כהגדרתו בסעיף 102).

יובהר, כי חלק שווי הטבה כאמור לא יותר כהוצאה בחברה המעבידה.

סעיף 102 לפקודה אינו חל על עובד שהוא בעל שליטה, כהגדרתו בסעיף 32(9) לפקודה. על הקצאת אופציות לא סחירות לבעלי השליטה, חלות הוראות סעיף 3(ט) לפקודה, ויראו במועד מימוש האופציות את ההכנסה כהכנסת עבודה בידי בעלי שליטה וההכנסה תחויב במס בשיעור הקבוע בסעיף 121 לפקודה.

במסגרת התיקון נקבע כי בתקופה הוראת השעה, הגדרת "בעל שליטה", בסעיף 102(א) לפקודה, תמעט עובד שהוא בעל שליטה בחברת מחקר ופיתוח, לגבי מניה אשר ניתנה לו בקשר עם יחסי עובד מעביד.

הוראה זו באה לתמרץ את בעלי השליטה בחברות הטכנולוגיה העילית, לרשום את חברות המחקר והפיתוח בשליטתן למסחר בבורסה בישראל. בהוראה ניתנה אפשרות במהלך התקופה הקובעת, ליחידים בעלי שליטה שהם עובדים בחברות מחקר ופיתוח, להתחייב במס במסגרת הוראות סעיף 102 לפקודה, במקום הוראות סעיף 3(ט). ההטבה האמורה תהא על עליית ערך האופציות ממועד הרישום בבורסה בישראל עד מועד המימוש, כהגדרתו בסעיף 102, וזאת בגין אופציות שהתקבלו בידיהם טרם רישום החברה בבורסה וניתנו להם בקשר עם יחסי עובד מעביד. מובהר כי למעט השינוי בהגדרת בעל שליטה יחולו על האופציות כאמור החל ממועד רישום המסחר בבורסה הכללים וההוראות הקבועים בסעיף 102 לפקודה.

בברכה,

רשות המסים בישראל